

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

BEK nr 656 af 12/05/2015 (Historisk)

Bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler i Grønland

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdstilsynet, j.nr. 20130059130

Bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler i Grønland

I medfør af § 13, stk. 3, § 29, stk. 1, § 33, stk. 1, § 37, stk. 1, § 61, stk. 1, og § 67 i lov om arbejdsmiljø i Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 26. oktober 2005, fastsættes:

Kapitel 1

Område og definitioner

§ 1. Bekendtgørelsen omfatter anvendelsen af tekniske hjælpemidler ved arbejde eller arbejdsprocesser, hvad enten udførelsen heraf sker for en arbejdsgiver eller ikke.

§ 2. Ved tekniske hjælpemidler forstås i denne bekendtgørelse:

- 1) maskiner, beholdere, apparater, redskaber og enhver anden lignende indretning, der:
 - a) anvendes ved forarbejdningen af et produkt,
 - b) anvendes til frembringelsen af et arbejdsresultat, herunder til transport og opbevaring, eller
 - c) tjener til udførelsen af en teknisk proces.
- 2) Dele til sådanne indretninger, præfabrikerede konstruktioner og enhver anden tilvirket genstand, der er beregnet til sammen med andre genstande at indgå i en færdig enhed.

Stk. 2. Ved anvendelse forstås i denne bekendtgørelse:

enhver brug af hjælpemidlet og alle hermed forbundne arbejdsfunktioner, såsom ibrugtagning, udtagning af drift, betjening og overvågning, vedligeholdelse, indstilling, reparation, rengøring og anden pasning af hjælpemidlet.

§ 3. Forpligtelserne efter denne bekendtgørelse påhviler arbejdsgivere, virksomhedsledere, arbejdsledere og øvrige ansatte, brugere, leverandører, projekterende, reparatører m.fl. efter arbejdsmiljølovens almindelige regler, jf. § 2 og kapitel 3 i loven.

Kapitel 2

Almindelige bestemmelser

§ 4. Anvendelse af tekniske hjælpemidler skal ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

§ 5. Et teknisk hjælpemiddel, der anvendes ved udførelsen af et arbejde, skal være egnet eller tilpasset hertil, så anvendelsen er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig.

Stk. 2. Valget af et teknisk hjælpemiddel skal ske under hensyn til de forhold, hvorunder det skal anvendes, samt de risici, der måtte opstå ved anvendelsen af det pågældende hjælpemiddel.

Stk. 3. Ved efterkommelsen af gældende krav vedrørende anvendelsen af et teknisk hjælpemiddel skal der i fuldt omfang tages hensyn til den pågældende arbejdsplads og til arbejdsstillingen under anvendelsen samt øvrige ergonomiske forhold, herunder arbejdsstillinger.

Stk. 4. Såfremt anvendelsen af et teknisk hjælpemiddel desuagtet indebærer risiko for sikkerhed og sundhed, skal denne imødegås med egnede foranstaltninger, som f.eks. afskærmning, udsugning og særligt sikkerhedsudstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler, der sikrer en sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig udførelse af det pågældende arbejde.

§ 6. Et teknisk hjælpemiddel må kun anvendes, hvis det opfylder de krav, der gælder for dets konstruktion, udstyr, sikring m.v. ifølge Arbejdstilsynets bekendtgørelse om indretning af tekniske hjælpemidler og andre særlige regler, der måtte være fastsat herom.

§ 7. Et teknisk hjælpemiddel skal installeres, placeres og anvendes på en sådan måde, at risici for sikkerhed og sundhed minimeres. Det skal derved sikres, at der bl.a. er tilstrækkelig plads mellem

hjælpemidlets bevægelige dele og faste eller bevægelige dele i nærheden og således, at enhver form for energi, stoffer og materialer, der anvendes eller produceres, kan tilføres og udtages på en sikker måde.

Opstilling

§ 8. Opstillingen af et teknisk hjælpemiddel skal være sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig og opstilles efter eller i henhold til fabrikantens anvisninger.

Stk. 2. Det skal herunder sikres, at

- 1) underlag, understøtning, fastgørelse og stabilitet er forsvarlig under hensyn til hjælpemidlets vægt, form og anvendelse,
- 2) støj, vibrationer eller andre svingninger, som udgår fra hjælpemidlet, er imødegået så effektivt som muligt ved opstilling på dæmpende underlag, afskærmning eller andre foranstaltninger,
- 3) farer og gener fra varme, støv, røg, dampe, gasser m.v., som bortledes fra hjælpemidlet, og eventuelle andre faremomenter ved dette, er effektivt imødegået,
- 4) placering og opstillingsmåde er forsvarlig under hensyn til de omgivende forhold, eller
- 5) placering og opstillingsmåde ikke er til hinder for, at betjening og andet arbejde ved hjælpemidlet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

§ 9. Opstilling, nedtagning og demontering af et teknisk hjælpemiddel skal foregå på en sikker måde, og især skal eventuelle anvisninger fra fabrikanten følges.

Brugsanvisning

§ 10. I det omfang det har betydning for sikkerhed og sundhed i forbindelse med anvendelsen af et teknisk hjælpemiddel, skal der foreligge en brugsanvisning, der indeholder fyldestgørende oplysninger om hjælpemidlets anvendelse.

Stk. 2. Hvis driftsforstyrrelser, svigt af automatik eller andre ekstraordinære situationer ved hjælpemidlet kan bevirke farlige tilstande, skal brugsanvisningen indeholde advarsel herom og instruktion for, hvilke sikkerhedsforanstaltninger, der skal træffes i de pågældende situationer.

Stk. 3. Brugsanvisningen skal løbende holdes ajour, bl.a. på grundlag af de erfaringer der bliver gjort med anvendelsen af hjælpemidlet.

Stk. 4. Brugsanvisningen skal udformes på grønlandsk og dansk, medmindre andet følger af særregler eller sikkerhedshensyn tilsiger anvendelsen af andet sprog. Brugsanvisningen skal findes let tilgængelig og i det omfang, det er muligt, være angivet direkte på hjælpemidlet.

Brug m.v.

§ 11. Et teknisk hjælpemiddel må kun anvendes til de arbejdsfunktioner og under de betingelser, det er egnet til, så begrænsninger, der følger heraf, ikke overskrides til fare for sikkerhed eller sundhed.

Stk. 2. Sikringsdele eller andet beskyttelsesudstyr skal anvendes efter hensigten, og foreskrevne sikkerhedsforanstaltninger skal iagttages.

Stk. 3. Anvendelse må ikke ske under forhold og omstændigheder, som frembyder særlig fare, medmindre der er truffet effektive sikkerhedsforanstaltninger herimod. Hvis det er nødvendigt, skal der være truffet passende foranstaltninger til beskyttelse mod følgerne af lynnedslag.

§ 12. Igangsætning, standsning, omstyring eller anden ændring eller indgreb i driften eller indstillingen af et teknisk hjælpemiddel skal ske i overensstemmelse med de anvisninger og instruktioner, der er givet herfor. Dette må kun foretages, når der er skabt sikkerhed for, at det kan ske uden fare.

§ 13. Under arbejde med rengøring, reparation, vedligeholdelse og lignende af et teknisk hjælpemiddel skal dette, så vidt det er muligt af hensyn til det pågældende arbejde, være standset og på effektiv måde sikret mod igangsætning. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes andre foranstaltninger, der effektivt sikrer, at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Stk. 2. Hvis der i øvrigt under særlige arbejdsoperationer ved et teknisk hjælpemiddel kan være risiko for, at personer kommer i berøring med farlige dele eller stoffer og materialer eller på anden måde bliver udsat for skadelige påvirkninger, skal dette være imødegået på effektiv måde.

Instruktion og oplæring

§ 14. Ansatte skal instrueres om og i fornødent omfang oplæres i anvendelsen af de tekniske hjælpemidler de skal benytte under arbejdet, således at anvendelsen kan ske sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Ansatte skal gøres opmærksom på relevante risici i forbindelse med tekniske hjælpemidler i deres umiddelbare arbejdsomgivelser samt på relevante forandringer, der påvirker tekniske hjælpemidler i deres umiddelbare arbejdsomgivelser, også selv om de ikke direkte anvender dem.

Stk. 3. Instruktionen og oplæringen skal som minimum omfatte de i §§ 10-13 omhandlede forhold.

§ 15. Hvis anvendelsen af et teknisk hjælpemiddel frembyder en særlig fare for den, der beskæftiges herved eller andre personer, skal arbejdsgiveren sørge for, at det kun anvendes af personer, der er specielt udpeget hertil, og som har modtaget den hertil fornødne instruktion og oplæring.

Eftersyn og vedligeholdelse

§ 16. Det skal ved passende eftersyn og vedligeholdelse, foretaget af en person, som er kvalificeret hertil, sikres, at et teknisk hjælpemiddel til stadighed holdes i forsvarlig stand og i overensstemmelse med de i § 6 omhandlede krav. Herunder skal der foretages passende eftersyn før ibrugtagningen første gang og før ibrugtagningen efter hver genmontering og genopstilling. Leverandørens anvisninger skal følges, medmindre andet er foreskrevet i særlige regler eller påbudt af Arbejdstilsynet, jf. § 60 i lov om arbejdsmiljø i Grønland.

Stk. 2. Et teknisk hjælpemiddel, som udsættes for påvirkninger, der kan medføre beskadigelse, som kan forårsage farlige situationer, skal efterses som anført i det følgende for at sikre, at de krav, der gælder for hjælpemidlets indretning og anvendelse, kan overholdes, og at beskadigelserne konstateres og kan afhjælpes i tide:

- 1) Det tekniske hjælpemiddel skal efterses regelmæssigt og om nødvendigt afprøves af en person, som er kvalificeret hertil.
- 2) Det tekniske hjælpemiddel skal gennemgå et særligt eftersyn ved en person, som er kvalificeret hertil, hver gang det har været udsat for specielle forhold, som kan have medført, at anvendelse af hjælpemidlet ikke er sikkerheds- eller sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, f.eks. ændringer, uheld, naturomstændigheder eller længere tids stilstand.

Stk. 3. Resultaterne af eftersynet af tekniske hjælpemidler omhandlet i stk. 2 skal registreres, opbevares i en passende periode og være tilgængelige for Arbejdstilsynet. Særlige regler om registrering m.v. kan være fastsat i bilag 1. Hvis det pågældende tekniske hjælpemiddel anvendes på skiftende arbejdssteder, skal der medfølge dokumentation for gennemførelsen af det seneste eftersyn.

Stk. 4. Skilte, opslag og anden mærkning på et teknisk hjælpemiddel med oplysninger om dets data, betjening m.v. og eventuelle risici skal holdes synlige og tydelige.

Skader og fejl på hjælpemidlet

§ 17. Opstår der fejl eller skade på et teknisk hjælpemiddel, som kan medføre ulykke- eller sundhedsfare, eller opstår der omstændigheder, der kan betyde, at betjenings-, overvågnings- eller kontrolorganer, hvorpå hjælpemidlets sikkerhed beror, ikke fungerer efter hensigten, skal hjælpemidlet tages ud af drift på en efter forholdene forsvarlig måde, indtil manglerne er afhjulpet.

§ 18. Hvis brugen af et teknisk hjælpemiddel er forbundet med fare for sikkerhed eller sundhed på grund af mangler ved hjælpemidlet eller andre særlige omstændigheder, skal der, så længe faren består,

være truffet passende foranstaltninger mod, at brug finder sted. Eventuelt skal hjælpemidlet være fjernet fra arbejdsstedet, demonteret eller lignende.

Kapitel 3

Særlige bestemmelser

§ 19. For anvendelsen af de i bilag 1 nævnte tekniske hjælpemidler gælder foruden §§ 4-18 detailreglerne fastsat i bilaget.

Stk. 2. Ud over kravene ifølge arbejdsmiljølovgivningen gælder for anvendelsen af tekniske hjælpemidler tillige de krav, der følger af anden lovgivning, som f.eks. elektricitetslovgivningen.

Kapitel 4

Dispensationer og klageadgang

§ 20. Direktøren for Arbejdstilsynet kan, hvor særlige forhold foreligger, tillade afvigelser fra bestemmelser i denne bekendtgørelse, når det skønnes rimeligt og forsvarligt.

§ 21. Afgørelser efter bekendtgørelsen kan påklages efter § 64 i lov om arbejdsmiljø i Grønland.

Kapitel 5

Kriminalretlige foranstaltninger

§ 22. Medmindre højere straf er forskyldt efter lov om arbejdsmiljø eller anden lovgivning, straffes med bøde eller hæfte den, der

- 1) overtræder §§ 4-18 og § 19, stk. 1, jf. bilag 1,
- 2) ikke efterkommer påbud eller forbud, der er meddelt i henhold til bekendtgørelsen eller
- 3) tilsidesætter vilkår for dispensationer i henhold til bekendtgørelsen.

Stk. 2. For overtrædelse af §§ 4-18 og § 19, stk. 1, jf. bilag 1, kan der pålægges en arbejdsgiver bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. For bødeansvaret fastsættes ingen forvandlingsstraf.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i kriminallovens 5. kapitel.

Kapitel 6

Ikrafttræden

§ 23. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juni 2015.

Arbejdstilsynet, den 12. maj 2015

PETER VESTERHEDEN

/ Bitten Højmark Døjholt

Detailregler, jf. § 19, stk. 1**1. Centrifuger**

1.1. Centrifuger til erhvervsmæssig brug skal underkastes et eftersyn mindst en gang om året af leverandøren eller en anden sagkyndig, jf. dog pkt. 1.2.

1.2. Centrifuger i ejendoms- og møntvaskerier og i vaskerier, hvor centrifugerne også er tilgængelige for andre end ansat personale (f.eks. på hospitaler og plejehjem), skal underkastes et eftersyn mindst en gang hver 6. måned af leverandøren eller en anden sagkyndig.

1.3. På eller i nærheden af centrifuger i ejendoms- og møntvaskerier skal der til enhver tid på et iøjefaldende sted være anbragt to skilte med tydelig og holdbar tekst af følgende ordlyd:

1) ADVARSEL

Prøv ikke at åbne låget før centrifugen er standset helt. Fejl skal straks meddeles til ejeren.

2) Børn under 15 år må ikke bruge centrifugerne.

1.4. For centrifuger i ejendoms- og møntvaskerier skal der findes en journal, der skal opbevares på eller i nærheden af centrifugen.

1.5. I journalen skal ejeren notere alle oplysninger om:

1) Eftersyn, jf. pkt. 1.2.

2) Væsentlige reparationer.

3) Arbejdstilsynets afgørelser om overtrædelse, herunder påbud, vedrørende centrifugen.

2. Presser beregnet til bearbejdning af jern, metal og ligende.**2.1. Løbende tilsyn og kontrol**

Sikkerhedsanordninger, styresystemer (elektromekaniske, elektroniske, hydrauliske, pneumatiske, mekaniske), betjeningsorganer, koblingsmekanismer, bremses og andre dele af sikkerhedsmæssig betydning skal ved brugerens (ejerens, arbejdsgiverens) foranstaltning til stadighed holdes under omhyggeligt tilsyn under overholdelse af den af leverandøren medleverede brugsanvisning og tilhørende kontrolkort.

2.2. Fuldstændig gennemgang (eftersyn og kontrol) af de under pkt. 2.1 nævnte indretninger skal foretages regelmæssigt og så hyppigt, som hensynet til forsvarlighed og til pressens konstruktion og anvendelse kræver, normalt ved 8 timers daglig benyttelse:

1) Excenterpresser og lign. hver 3. måned

2) Hydrauliske og pneumatiske presser hver 12. måned.

2.3. Eftersyn og kontrol efter pkt. 2.1 og pkt. 2.2 skal foretages af fabrikanten eller anden sagkyndig.

2.4. For hver presse skal findes et kontrolkort, hvorpå resultatet af gennemgangen efter pkt. 2.2 samt øvrige oplysninger af relevans for sikkerhed og sundhed skal noteres. Kontrolkortet skal opbevares i nærheden af pressen og være let tilgængelig for sikkerhedsorganisationen og for Arbejdstilsynet.

3. Tekniske hjælpemidler til løft af byrder**3.1. Generelt**

3.1.1. Et demonterbart eller mobilt teknisk hjælpemiddel, der anvendes til løft af byrder, skal anvendes således, at det sikres, at hjælpemidlet under alle påregnelige forhold er stabilt under brugen under hensyntagen til underlagets art.

3.1.2. Løft af personer må kun foretages med tekniske hjælpemidler og tilbehør, der er beregnet til dette formål. Bæremidlet på en maskine, der anvendes til løft eller flytning af personer, skal kontrolleres hver arbejdsdag, hvis der, fx på grund af arbejdsstedet eller højdeforskellen, opstår en risiko for nedstyrtning af kabine, kurv eller lignende, og det ikke er muligt ved passende anordninger at undgå sådan risiko.

3.1.3. Der skal træffes foranstaltninger for at sikre, at personer ikke opholder sig under ophængte byrder, medmindre dette er nødvendigt for en hensigtsmæssig udførelse af arbejdet. Byrder må ikke føres hen over arbejdsområder, hvor der normalt opholder sig personer, hvis disse områder ikke er beskyttede. Hvis dette imidlertid er nødvendigt for en hensigtsmæssig udførelse af arbejdet, skal der fastlægges og anvendes passende procedurer.

3.1.4. Løftetilbehør skal vælges, så det passer til de byrder, der skal håndteres, til gribepunkter, til anhuigningsgrej og til vejrforhold, og under hensyntagen til, hvorledes ophængningen i stropper fungerer og anvendes. Aggregater omfattende forskelligt løftetilbehør skal, hvis det ikke demonteres efter anvendelsen, mærkes tydeligt, således at brugeren får oplysninger om de tekniske egenskaber.

3.1.5. Løftetilbehør skal opbevares på en måde, der sikrer, at det ikke beskadiges eller ødelægges.

3.2. Gaffeltruck, personløftere m.v.

Disse detailregler gælder for mekanisk drevne tekniske hjælpemidler, der kan løfte en byrde, som er understøttet af en del af det tekniske hjælpemiddel. Undtaget fra bestemmelserne er dog elevatorer m.v. og tekniske hjælpemidler til brug for bevægelseshæmmede personer.

3.2.1. Opstilling og nedtagning af tekniske hjælpemidler må kun foretages af kvalificerede opstillere eller under ledelse af en kvalificeret person. Opstilling og nedtagning skal ske forsvarligt i overensstemmelse med leverandørens anvisninger.

3.2.2. Tekniske hjælpemidler, der er indrettet til personløft, skal underkastes en statisk belastningsprøve inden ibrugtagning efter

- 1) væsentlig ombygning eller reparation,
- 2) udskiftning af bæremidler,
- 3) hvert hovedeftersyn, og
- 4) ny opstilling, bortset fra ny opstilling for samme ejer af flytbare tekniske hjælpemidler.

3.2.3. Den, der foretager belastningsprøven, skal udstede attest herom. Attesten skal opbevares i journalen, jf. pkt. 3.2.7.

3.2.4. Belastningsprøver skal udføres så

- 1) de bærende dele udsættes for de ugunstigste belastninger, og
- 2) stabiliteten (væltessikkerheden) afprøves i de ugunstigste stillinger.

3.2.5. Tekniske hjælpemidler indrettet til personløft skal belastningsprøves med tilladt arbejdsbelastning ifølge leverandørens anvisninger, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

3.2.6. For tekniske hjælpemidler, der er indrettet til personløft, skal der findes en journal, der skal opbevares på eller i nærheden af redskabet.

Journalen skal føres af ejeren. Hvis det tekniske hjælpemiddel er udlejet eller på anden måde overdraget en anden til brug, skal journalen videreføres af brugeren.

3.2.7. Journalen skal indeholde

- 1) dokumentation for undersøgelse af den statiske og dynamiske stabilitet,
- 2) dokumentation for belastningsprøver,
- 3) certifikater for bæremidler,
- 4) oplysninger om fejl, mangler og eftersyn,
- 5) oplysninger om reparationer af sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning,
- 6) oplysninger om udskiftninger af bæremidler, og
- 7) oplysninger om Arbejdstilsynets afgørelser om overtrædelse, herunder påbud, vedr. det tekniske hjælpemiddel.

3.2.8. Tekniske hjælpemidler må ikke benyttes til persontransport, medmindre de er indrettet dertil.

3.2.9. Tekniske hjælpemidler, der er uden opsyn, må ikke forlades med motoren i gang. Når det tekniske hjælpemiddel forlades uden opsyn, skal det tekniske hjælpemiddel og evt. hjælpeudstyr anbringes i forsvarlig stilling. Motoren skal være sikret mod, at uvedkommende kan starte den.

3.2.10. Arbejdsgiveren er ansvarlig for, at tekniske hjælpemidler kun anvendes af personer, der er specielt udpeget hertil og som har modtaget den fornødne instruktion og oplæring.

3.2.11. Kun personer, der har arbejdsopgaver på det tekniske hjælpemiddel, må færdes eller opholde sig på dette, og det må kun ske på de dertil indrettede adgangsveje og arbejdsplatforme, medmindre personen på anden forsvarlig måde er sikret. Før føreren er varskoet, må ingen personer gå op i et løfteredskab.

3.2.12. Mindst hver 12. måned skal der af leverandøren eller anden person som er kvalificeret hertil gennemføres et hovedeftersyn.

4. Kraner m.v.

4.1. Hvis to eller flere kraner m.v., der anvendes til løft af ikke-styrede byrder, installeres eller monteres på et arbejdssted på en sådan måde, at deres arbejdsfelter overlapper hinanden, skal der træffes passende foranstaltninger for at undgå, at forskellige byrder og forskellige dele af arbejdsudstyr støder mod hinanden.

4.2. Det skal undgås, at kraner m.v. kan vippe eller vælte samt, hvis det er relevant, at de kan forskubbe sig eller glide. Det skal kontrolleres, at disse foranstaltninger virker efter hensigten.

4.3. Hvis operatøren af en kran m.v. ikke er i stand til, hverken direkte eller ved hjælp af hjælpeanordninger, der giver operatøren de fornødne informationer, at observere hele byrdens bevægelsesbane, skal operatøren assisteres af en signalgivende person, og arbejdet skal tilrettelægges således, at man undgår kollisioner, der kan bringe personerne i fare.

4.4. Arbejdet skal tilrettelægges således, at en person under fuld sikkerhed kan fastgøre eller løsne en byrde ved håndkraft, idet den pågældende person navnlig skal bevare den direkte eller indirekte kontrol over operationen.

4.5. Alle hejseoperationer skal planlægges korrekt, overvåges på passende måde og udføres med henblik på at beskytte de ansattes sikkerhed.

Især hvis en byrde skal løftes samtidig af to eller flere kraner m.v., skal der fastlægges og anvendes en arbejdsprocedure, således at der sikres en hensigtsmæssig koordinering af operatørerne imellem.

4.6. Hvis en kran m.v. ikke kan holde fast på disse byrder ved helt eller delvist energisvigt, skal der træffes passende foranstaltninger for at hindre, at personer udsættes for risici som følge heraf.

Ophængte byrder skal hele tiden være under opsyn, medmindre adgangen til det farlige område er spærret, og byrden er ophængt og fastholdt på fuldt betryggende måde.

4.7. Udendørs brug af kraner m.v., skal afbrydes med det samme, hvis de meteorologiske forhold bliver så dårlige, at det går ud over funktionssikkerheden, og personer således udsættes for risici. Der skal træffes passende beskyttelsesforanstaltninger til sikring af arbejdsudstyret mod væltning, for at forhindre at personer udsættes for risici.

4.8. Opstilling og nedtagning af kraner m.v. må kun foretages af kvalificerede opstillere eller under ledelse af en kvalificeret person. Opstilling og nedtagning skal ske forsvarligt og i overensstemmelse med leverandørens anvisninger.

4.9. Spil, der er indrettet til personløft, og alle kraner m.v. skal inden de tages i brug som nye underkastes en statisk belastningsprøve, medmindre det allerede er sket/foretaget af leverandøren.

4.10. Der skal foretages en ny belastningsprøve inden ibrugtagning efter

- 1) væsentlig ombygning eller reparation
- 2) udskiftning af bæremidler
- 3) hvert hovedeftersyn og hvert 10. år
- 4) ny opstilling, bortset fra ny opstilling for samme ejer.

4.10.1. Den, der foretager belastningsprøven, skal udstede attest herom. Attesten skal opbevares i journalen, jf. pkt. 4.13.

4.11. Belastningsprøver skal udføres så

- 1) de bærende dele udsættes for de ugunstigste belastninger, og
- 2) stabiliteten (væltesikkerheden) afprøves i de ugunstigste stillinger.

4.11.1. Prøvelastens størrelse skal ske ved den størst tilladte arbejdsbelastning ifølge leverandørens anvisninger, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

4.12. For følgende kraner m.v. skal der føres en journal, der skal opbevares på eller i nærheden af redskabet:

- 1) Fast opstillede kraner m.v. med maksimal belastning på over 300 kg bortset fra elektrotaljer med maksimal arbejdsbelastning på 1000 kg og derunder,
- 2) enhver kran m.v., der bruges på skiftende opstillingssteder, fx byggekraner.

4.13. Journalen skal indeholde:

- 1) Dokumentation for typegodkendelse
- 2) dokumentation for belastningsprøver
- 3) certifikater for bæremidler
- 4) oplysninger om fejl, mangler og eftersyn
- 5) oplysninger om reparationer af sikkerheds- og sundhedsmæssig betydning
- 6) oplysninger om udskiftninger af bæremidler, og
- 7) oplysninger om Arbejdstilsynets afgørelser om overtrædelse, herunder påbud vedr. kraner m.v.

4.14. Ejere og brugere af kraner m.v. skal sikre sig, at de anvendes på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde i overensstemmelse med leverandørens anvisninger og under hensyn til de omgivende forhold.

- 4.14.1.** Kraner m.v., må ikke benyttes til persontransport, medmindre de er indrettet hertil.
- 4.15.** Arbejdsgiveren er ansvarlig for, at kraner m.v. kun anvendes af personer, der er specielt udpeget hertil og som har modtaget den fornødne instruktion og oplæring.
- 4.16.** Kun personer, der har arbejdsopgaver på kranen m.v., må færdes eller opholde sig på denne, og det må kun ske på de dertil indrettede adgangsveje og arbejdsplatforme, medmindre personen på anden forsvarlig måde er sikret.
- 4.16.1.** Før føreren er varskoet, må ingen personer gå op i en kran m.v.
- 4.17.** Kraner m.v., der er uden opsyn, må ikke forlades med motoren i gang.
- 4.17.1.** Når kraner m.v., forlades uden opsyn, skal arbejdsredskabet og evt. hjælpeudstyr anbringes i forsvarlig stilling. Motoren skal være sikret mod, at uvedkommende kan starte den.
- 4.18.** Der må ikke udføres løft af byrder, når der er tvivl om, hvorvidt det vil være uforsvarligt at udføre løftet, fx på grund af vægten af byrden eller anhugningens udførelse.
- 4.18.1.** Vægten af byrden inkl. anhugningsgrejet skal fastslås, hvis det er af sikkerhedsmæssig betydning.
- 4.18.2.** For bæremidler skal der på brugsstedet være opslået tabeller e.l., som på tydelig måde angiver den tilladte arbejdsbelastning.
- 4.19.** Kraner m.v., skal holdes i en sådan stand, at de er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige og skal herunder efterses og vedligeholdes efter leverandørens anvisninger. Mindst hver 12. måned skal der af leverandøren eller anden sagkyndig gennemføres et hovedeftersyn.
- 4.19.1.** Brugte kraner m.v., skal underkastes hovedeftersyn, inden ny ejer tager redskabet i brug.
- 4.19.2.** Kraner m.v., der har været lagt op, skal underkastes hovedeftersyn, inden redskabet tages i brug.
- 4.20.** Kraner m.v., der anvendes udendørs, skal hvert 10. år underkastes et hovedeftersyn ved en særligt sagkyndig, (10-års eftersynet). Ved særlig sagkyndig forstås i denne bekendtgørelse: En sagkyndig person som er kvalificeret til at udføre den udvidede kontrol i forbindelse med 10-års eftersyn. Dette eftersyn træder i stedet for 12-måneders eftersynet det pågældende år.
- 4.20.1.** Kraner m.v., der er fast monteret på indregistrerede last- og varebiler, skal dog ikke underkastes 10-års eftersynet.
- 4.20.2.** 10-års eftersynet skal omfatte de bærende dele, svejsninger, samlinger, sikkerhedsudstyr og transmissionsdele o.l.
- 4.20.3.** Den virksomhed, der foretager eftersynet, skal udfærdige en rapport over undersøgelsen og vurdere, hvorvidt der bør fastsættes særlige betingelser for kranens m.v. fortsatte brug.

5. Motorkædesave

- 5.1.** Fælde-, skovnings- og beskæringsarbejde m.v. med motorkædesav må arbejdsgiveren kun lade udføre, hvis der anvendes beskyttelseshjelm, høreværn, benbeskyttelse og fodværn. De udleverede værnemidler skal bruges under hele arbejdet. Øjenværn skal udleveres og benyttes i nødvendigt omfang.
- 5.2.** Ved andet arbejde med motorkædesav skal de ovenfor nævnte værnemidler anvendes i det omfang arbejdet ikke på anden måde kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Brug af høreværn kræves dog altid, hvis støjbelastningen er over 85 dB(A).

6. Mobile tekniske hjælpemidler, herunder selvkørende hjælpemidler

6.1. Selvkørende tekniske hjælpemidler må kun føres af personer, der har modtaget passende oplæring i sikker kørsel med sådant udstyr.

6.2. Hvis et mobilt teknisk hjælpemiddel bevæger sig i et arbejdsområde, skal der udarbejdes passende færdselsregler, og disse skal følges.

6.3. Der skal træffes foranstaltninger i forbindelse med arbejdets tilrettelæggelse, så det undgås, at gående befinder sig i samme område som selvkørende tekniske hjælpemidler. Hvis det er nødvendigt for en hensigtsmæssig udførelse af arbejdet, at der er gående til stede, skal der træffes passende foranstaltninger for at undgå, at de kommer til skade.

6.4. Transport af personer på et mekanisk drevet mobilt teknisk hjælpemiddel må kun finde sted, hvis personerne er anbragt på pladser, der er sikre og er beregnet til sådan transport. Hvis der skal udføres arbejde under kørslen, skal hastigheden om nødvendigt tilpasses.

6.5. Før føreren er varskoet, må ingen personer gå op i et mekanisk drevet mobilt teknisk hjælpemiddel.

6.6. Et teknisk hjælpemiddel med forbrændingsmotor må kun anvendes i arbejdsområder, hvis det er sikret, at der i tilstrækkeligt omfang er luft til stede, der ikke indebærer nogen risiko for personers sikkerhed og sundhed.

6.7. Selvkørende tekniske hjælpemidler, må ikke forlades med motoren i gang. Når hjælpemidlet forlades uden opsyn, skal hjælpemidlet og evt. hjælpeudstyr anbringes i forsvarlig stilling. Motoren skal være sikret mod, at uvedkommende kan starte den.

6.8. Mindst hver 12. måned skal der af fabrikanten eller anden person der er kvalificeret hertil gennemføres et hovedeftersyn af mekanisk drevne mobile tekniske hjælpemidler, der anvendes til transport.

Undtaget herfra er

- 1) indregistrerede køretøjer omfattet af synskrav, for så vidt angår eftersyn af selve køretøjet. Det vil sige, at mekanisk drevne tekniske hjælpemidler påmonteret køretøjet er omfattet af kravet om hovedeftersyn,
- 2) mobile tekniske hjælpemidler til brug for bevægelseshæmmede personer, og
- 3) jernbaners skinnekørende materiel, der omfattes af jernbanelovgivningen, bortset fra arbejdskøretøjer på jernbanespor.

6.9. Brugte mekanisk drevne mobile tekniske hjælpemidler, der anvendes til transport, skal underkastes hovedeftersyn, inden ny ejer tager redskabet i brug. Et mobilt hjælpemiddel, der har været lagt op, skal underkastes et hovedeftersyn, inden det tages i brug.

6.10. Hvis en utilsigtet blokering af kraftoverføringsdelene mellem et mobilt teknisk hjælpemiddel og dets tilbehør eller anhænger ikke kan forhindres, skal der træffes enhver tænkelig forholdsregel for at undgå skadelige følger for personer.

6.11. Hjultraktorer med mindst to aksler og en ubelastet masse på mindst 500 kg må kun anvendes, hvis de opfylder kravene i Arbejdstilsynets bekendtgørelse om indretning af tekniske hjælpemidler.

6.12. Ændring af et førerværn kræver godkendelse af direktøren for Arbejdstilsynet. Førerværn skal vedligeholdes forsvarligt. Hvis et førerværn er væsentligt beskadiget, skal det udskiftes.

7. Tekniske hjælpemidler der stilles til rådighed for midlertidigt arbejde i højden

Generelle bestemmelser

7.1. Ved midlertidigt arbejde i højden skal der altid vælges det tekniske hjælpemiddel, som er bedst egnet, og som sikrer ergonomisk hensigtsmæssige forhold.

7.2. Det tekniske hjælpemiddel skal være dimensioneret under hensyn til arbejdets karakter, så det kan modstå forudsigelige påvirkninger, og de ansatte kan arbejde og færdes i sikkerhed.

7.3. Tekniske hjælpemidler der anvendes til midlertidigt arbejde, ophold eller færdsel i højden, skal være egnet og tilpasset hertil, så anvendelsen er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Dette skal ske under hensyn til de forhold, hvorunder det skal anvendes, samt de risici, der måtte opstå ved anvendelsen af det pågældende hjælpemiddel.

7.4. Det tekniske hjælpemiddel skal altid være anbragt på et plant og bæredygtigt underlag.

7.5. Foranstaltninger til kollektiv beskyttelse skal gå forud for foranstaltninger til individuel beskyttelse.

7.6. Under hensyn til den type tekniske hjælpemiddel der vælges, fastlægges hvilke forholdsregler, der bedst kan minimere de risici, arbejdstagerne udsættes for, når de bruger denne type udstyr. Om nødvendigt må arbejdsgiveren kun lade arbejdet udføre, såfremt der installeres sikkerhedsforanstaltninger. Disse sikkerhedsforanstaltninger skal være indrettet på en sådan måde og have den fornødne styrke til, at de kan hindre eller standse fald fra højder og så vidt muligt forebygge, at de ansatte kommer til skade.

7.7. Sikkerhedsforanstaltninger må kun være gennembrudt på steder med adgang til og fra trapper eller stiger.

7.8. Når det i forbindelse med udførelsen af en særlig arbejdsopgave er nødvendigt midlertidigt at fjerne en kollektiv sikkerhedsforanstaltning, træffes der til erstatning herfor andre effektive sikkerhedsforanstaltninger. Arbejdet må ikke udføres, før disse foranstaltninger er truffet. Når den særlige arbejdsopgave er afsluttet endeligt, eller hvis arbejdsstedet midlertidigt forlades, genetableres den kollektive sikkerhedsforanstaltning.

7.9. Valget af den mest hensigtsmæssige type adgangsvej til midlertidige arbejdsplatforme i højden foretages under hensyn til, hvor ofte og i hvor lang tid adgangsvejen skal bruges, og hvor højt den skal kunne nå op. Den valgte type adgangsvej skal kunne bruges til evakuering i tilfælde af overhængende fare. Passagen fra adgangsveje til og fra arbejdsplatforme, dæk eller gangbroer må ikke frembyde yderligere faldrisici.

7.10. Midlertidigt arbejde i højden må kun udføres, når vejrforholdene ikke udgør en risiko for de ansattes sikkerhed og sundhed.

Stilladser

7.11. Hvis stilladset ikke er opstillet i en standardopstilling efter den pågældende stilladstypes brugsanvisning, skal der for den valgte stilladskonstruktion foreligge en konstruktionsberegning, der indeholder specifikation over den påtænkte opstilling. Konstruktionsberegningen skal indeholde en styrke- og stabilitetsberegning.

7.12. En brugsanvisning, som tager hensyn til opstillingen af det valgte stillads, skal udarbejdes af en særligt sagkyndig person. Brugsanvisningen skal indeholde vejledning i opstilling, ændring i opstilling, nedtagning og brug. Brugsanvisningen kan være en leverandørbrugsanvisning. I disse tilfælde skal den være suppleret med oplysninger om særlige detaljer vedrørende det konkrete stillads, hvis opstillingen, nedtagningen eller brugen afviger fra den beskrevne fremgangsmåde i leverandørbrugsanvisningen.

7.13. Stilladset skal være opstillet forsvarligt under hensyn til arbejdets art, understøttelsesforhold, fastgørelsesforhold, påregnelige belastninger, herunder vejrforhold, og andre forhold, der måtte have betydning for stilladsets stabilitet og bæreevne.

7.14. Stilladsets underlag skal være stabilt. Stilladsets støttepunkter skal hvile på hele støttefladen. En opklodsning må ikke være over 0,2 meter høj. Større niveauforskelle skal udlignes med indstillelige understøtninger eller anden forsvarlig konstruktion.

7.15. Hvis der på et stillads monteres særligt udstyr, skal der tages forholdsregler, der sikrer stilladsets styrke og stabilitet.

7.16. Til opstilling af et stillads må kun anvendes dele, der hører til samme stilladssystem, eller som er åbenbart egnede til at kombineres. De enkelte stilladsdeles samling og fastholdelse skal være forsvarligt udført. Stilladsskruetvinger skal være egnede, og må kun anvendes, hvis stilladssystemets egne dele, eller dele, som er åbenbart egnede til at kombineres, ikke umiddelbart kan anvendes. Det skal sikres, at de anvendte dele er i forsvarlig stand.

7.17. Stilladsdæk, der anvendes ved udførelsen af et arbejde, skal være dimensionerede, have en form og placering, så anvendelsen er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig. Afstanden fra et belastet dæk til fodlisten må ikke overstige 30 mm. Der skal til de enkelte stilladsdæk være forsvarligt udførte og hensigtsmæssigt beliggende og udformede adgangsveje.

7.18. Rullestilladser skal være forsynet med passende anordninger, som forhindrer utilsigtet bevægelse, når der udføres arbejde i højden fra det.

7.19. Et stillads skal have en hensigtsmæssig bredde og udformning under hensyn til anvendelsen. Redskaber og materialer skal kunne anbringes så alle funktioner, der er forbundet med arbejdet, kan udføres sikkert og med forsvarlige arbejdsstillinger og -bevægelser.

7.20. Stilladsdæk, adgangsveje, gangbroer og lignende skal være forsynet med rækværk, jf. pkt. 7.21, eller anden effektiv afspærring overalt, hvor der kan ske fald til det omgivende underlag.

7.21. Rækværk efter pkt. 7.20 skal have fornøden styrke og være forsvarligt udført. Rækværket kan bestå af håndliste i 1 meters højde, knæliste i 0,5 meters højde og fodliste, der er mindst 15 cm. Rækværket kan også bestå af anden afskærmning, hvis dette sikrer på tilsvarende vis. Ved lavere faldhøjde kan knæliste og fodliste undlades, med mindre undladelsen udgør en særlig fare.

7.22. Rækværk efter pkt. 7.20 kan undlades, hvor stilladsdæk o.l. følger en mur eller anden fast bygningsdel af mindst samme højde som rækværk, eller hvor der er anden ligeså effektiv sikring mod nedstyrtning. Afstand mellem stilladsdæk og mur, bygningsdel eller anden sikring mod nedstyrtning må normalt ikke overstige 0,3 meter.

7.23. Opstilling, ændring af opstilling og nedtagning af stilladser i større omfang skal foregå under ledelse af en person, som arbejdsgiveren har specielt udpeget hertil og som har modtaget den hertil fornødne instruktion i opstilling, ændring af opstilling og nedtagning af stilladser. Den person, der leder arbejdet, og de berørte ansatte skal råde over brugsanvisningen, jf. pkt. 7.11-7.12.

7.24. Arbejde med opstilling, ændring af opstilling og nedtagning af

- 1) stilladser, der er mere end 3 meter høje, samt
- 2) skorstens- og rygningstilladser og hængestilladser, der er mere end 3 meter over det omgivende underlag,

må kun udføres af personer, som arbejdsgiveren specielt har udpeget hertil og som har modtaget den dertil fornødne instruktion.

7.25. Stilladser, der er mindre end 3 meter høje, samt skorstens- og rygningstilladser og hægestilladser mindre end 3 meter over det omgivende underlag, må kun opstilles, ændres og nedtages af personer, som arbejdsgiveren specielt har udpeget hertil og som har modtaget den hertil fornødne oplæring og instruktion, navnlig for så vidt angår:

- 1) Forståelse af opstillings-, nedtagnings- og ændringsvejledningen for de pågældende stilladser,
- 2) sikkerhed under opstilling, nedtagning og ændring af de pågældende stilladser,
- 3) foranstaltninger til forebyggelse af risikoen for, at personer eller genstande styrter ned,
- 4) sikkerhedsforanstaltninger i tilfælde af ændringer i vejrforholdene, som kunne bringe de pågældende stilladseres sikkerhed i fare,
- 5) tilladte belastningsforhold, og
- 6) andre risici i forbindelse med ovennævnte opstilling, nedtagning og ændring.

7.26. Det skal sikres, at eftersyn af stilladser kun foretages af personer, der har kendskab til og erfaring i opstilling og ændring af opstilling af stilladser. Efter foretaget eftersyn påtegnes skiltet, jf. pkt. 7.27.

7.27. Et fast monteret stillads over 2 meters højde skal af opstilleren, inden det afleveres til ibrugtagning, forsynes med skilte, der oplyser om, hvad stilladset er beregnet til samt dato for dets opstilling. Tilsvarende skal iagttages, når der foretages ændring i stilladsets opstilling. Af skiltet skal tillige fremgå datoen for det eftersyn, jf. § 16, som sidst er foretaget, jf. pkt. 7.26.

7.28. Når dele af et stillads ikke er i brugsklar stand, fx i forbindelse med opstilling, ændring i opstilling eller nedtagning, opsættes der generelle advarselssignaler. Disse dele afspærres fysisk for at forhindre adgang til farezonen.

7.29. Under brugen af et stillads skal det sikres, at stilladset ikke anvendes til arbejdsfunktioner, som det ikke er egnet til. Det skal videre sikres, at materialer anbringes, så de ikke frembyder fare, ligesom der skal holdes god orden på og omkring stilladset.

7.30. Op - og nedgang samt anden færdsel på stilladset må kun foregå ad de dele af stilladset, der er indrettet hertil, eller ad andre ligeså forsvarlige adgangs- og færdselsveje.

7.31. Opgangshuller skal være forsynet med overdækning eller afspærring, der har sikring mod utilsigtet åbning. På stilladsdæk, hvor der arbejdes, skal opgangshuller holdes lukkede eller afspærrede.

7.32. Stilladser, der er højere end 5 meter og længere end 10 meter, og som skal benyttes af flere end 2 personer samtidigt, skal have separate opgangsfelter, med mindre det ikke er teknisk eller praktisk muligt.

7.33. Der må ikke på stilladsdæk arbejdes fra stiger, bukkestilladser eller andre løse genstande. Hvis det er nødvendigt med ekstra arbejdshøjde på et stilladsdæk, må denne kun etableres med anvendelse af egnet materiel, som skal fastgøres forsvarligt. Adgangen til den ekstra arbejdshøjde skal være forsvarlig, og der skal være truffet sikkerhedsforanstaltninger mod nedstyrtning fra den ekstra arbejdshøjde i overensstemmelse med pkt. 7.20-7.22 og pkt. 7.31.

7.34. Ved et stillads, der opstilles på et areal med risiko for påkørsel, skal der træffes foranstaltninger, der effektivt sikrer de beskæftigede, fx passende afskærmning eller markering.

7.35. Hvor der er risiko for, at genstande eller materialer kan falde ned fra stilladset, skal der træffes passende foranstaltninger til sikring af omgivelserne, fx ved afspærring eller afskærmning.

Stiger

7.36. Brug af stige som arbejdsplatform til udførelse af arbejde i højden skal begrænses til situationer, hvor det under hensyntagen til pkt. 7.1-7.5 ikke vil være hensigtsmæssigt at bruge andet, mere sikkert arbejdsudstyr, fordi risikoen er så ringe, og enten fordi brugen er kortvarig, eller fordi der foreligger eksisterende begrænsninger på arbejdsstedet, som arbejdsgiveren ikke kan ændre.

7.37. Stiger skal opstilles på en sådan måde, at deres stabilitet er sikret under brugen. Løse stiger skal støtte på et stabilt, bæredygtigt, og fast underlag af passende størrelse, så trinene er i vandret position. Hængestiger skal fastgøres forsvarligt, og, bortset fra rebstiger, således at de ikke kan forskubbe sig, og svingninger undgås.

7.38. Løse stiger skal sikres mod udskridning under brug, enten ved at vangerne fastgøres foroven eller forneden eller ved hjælp af en skridsikker anordning eller på en anden, lige så effektiv, måde.

7.39. Der må kun transporteres lette og lethåndterlige byrder og værktøj ad løse stiger.

7.40. Adgangsstiger skal være tilstrækkeligt meget højere end adgangsniveauet, så stigens øverste del kan tjene som støtte ved færdsel til og fra stigen, med mindre der er et andet sikkert holdepunkt.

7.41. Stiger bestående af flere sektioner og skydestiger skal bruges på en sådan måde, at der er sikkerhed for, at de forskellige sektioner ikke kan bevæge sig i forhold til hinanden under brugen.

7.42. Lavetstiger skal sikres inden ibrugtagning.

7.43. Stiger skal bruges så den ansatte til enhver tid har et sikkert støttepunkt og et sikkert holdepunkt til rådighed. Navnlig skal den ansatte have et sikkert holdepunkt, selv om han bærer noget i hånden, medens han befinder sig på en stige.

Rapelling (Rebunderstøttet arbejde)

7.44. Rapelling (brug af rebunderstøttet arbejdsudstyr) må kun anvendes under omstændigheder, hvor arbejdet ifølge arbejdspladsvurderingen, jf. § 11a i lov om arbejdsmiljø i Grønland og bekendtgørelse nr. 1168 af 8. oktober 2007 om arbejdspladsvurdering, kan udføres sikkert, og hvor brugen af andet, mere sikkert arbejdsudstyr, ikke er hensigtsmæssig. På baggrund af arbejdspladsvurderingen og især under hensyn til arbejdets varighed og de ergonomiske begrænsninger, skal der være en passende indrettet stol.

7.45. Rapelling (brug af rebunderstøttet arbejdsudstyr) skal opfylde følgende betingelser:

- 1) Der skal bruges mindst to reb med hver sit selvstændige forankringspunkt; det ene benyttes som adgangsvej ved op- og nedfiring samt som bærerreb (arbejdsreb) og det andet som sikkerhedsreb (sikringsreb).
- 2) De ansatte skal udstyres med og bruge en egnet klatresele, som skal forbinde dem til sikkerhedsrebet.
- 3) Bærerebet skal være forsynet med en sikker klatre- og nedfiringmekanisme og skal have et automatisk blokeringsystem, således at fald hindres i tilfælde af, at brugeren mister kontrollen over sine bevægelser. Sikkerhedsrebet skal være udstyret med en bevægelig faldsikringsanordning, der følger arbejdstagerens bevægelser.
- 4) Værktøj og andet tilbehør, der bruges af de ansatte, skal være fastgjort til deres klatresele eller til deres stol eller sikret på anden passende måde.
- 5) Arbejdet skal planlægges og overvåges effektivt, så de ansatte omgående kan få hjælp, hvis der er brug for det.
- 6) De pågældende ansatte skal modtage en særligt fyldestgørende instruktion i udførelsen af det pågældende arbejde, især i de relevante redningsprocedurer.

7.46. Under særlige forhold kan anvendelse af et enkelt reb tillades, hvis det på baggrund af en arbejdspladsvurdering kan fastslås, at anvendelse af endnu et reb ville gøre arbejdet farligere, og hvis der er truffet passende sikkerhedsforanstaltninger.